

دخل و خرج دولت پس از ۴۲۰۰

روز گذشته مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در نشست با حضور خبرنگاران گزارشی از عملکرد یک‌ساله خود ارائه کرد و به سوالات خبرنگاران درباره بودجه، ارز ترجیحی، رشد اقتصادی و دیگر برنامه‌های اقتصادی دولت پاسخ داد. او با بیان اینکه هنگام ابلاغ بودجه گرانی ناشی از جنگ اوکراین پیش‌بینی نشده بود، افزود: دولت در حال حاضر از محل حذف ارز ۴۲۰۰ نه تنها درآمدی به دست نمی‌آورد، بلکه بیش از مقادیر تعیین‌شده در بودجه یارانه پرداخت می‌کند. میرکاظمی منابع پرداخت یارانه‌های نقدی به خانوارها را تشریح کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، روز گذشته مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، با حضور در میان خبرنگاران، گزارشی درباره عملکرد یک‌ساله این نهاد ارائه کرد. در این نشست که با حضور خبرنگاران و به مناسبت هفته دولت و روز خبرنگار در آخرین روز مردادماه برگزار شد، رئیس سازمان برنامه و بودجه ابتدا شرایط و عملکرد خود در یک سال گذشته را توضیح داد و به سوالات متنوعی درباره ارز ترجیحی، کسری بودجه، یارانه‌ها، فروش اوراق، بودجه عمرانی و درآمدهای نفتی پاسخ داد و به شفاف‌سازی پرداخت.

بخش مهمی از صحبت‌های او به مخارج دولت و یارانه‌ها پس از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ اختصاص یافت. او توضیح داد که موج گرانی کالاهای اساسی در سطح جهان به دنبال جنگ روسیه و اوکراین موجب شده هزینه‌های دولت برای یارانه‌های نقدی از حجم درآمدهایی که به واسطه حذف ارز ترجیحی به دست آورده است بیشتر باشد. در این نشست که از پیش رسانه‌ها به آن دعوت شده بودند به عکاسان روزنامه‌ها اجازه حضور و تصویربرداری داده نشد.

سازمان برنامه در سالی که گذشت

روز گذشته و در پایان مردادماه مسعود میرکاظمی رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور در میان خبرنگاران حاضر شد و عملکرد این سازمان در سال گذشته را تشریح کرد. در این نشست در محل این سازمان برگزار شد، خبرنگاران از خبرگزاری‌های مختلف حضور یافتند و سوالات خود را پرسیدند. در ابتدای این جلسه، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور وضعیت این سازمان در ابتدای شروع به کار خود و عملکرد آن در یک سال گذشته را تشریح کرد. او گفت در بیستم مردادماه سال ۱۴۰۰ ریاست سازمان برنامه و بودجه بر عهده او قرار گرفت و در آن زمان وضعیت مطلوبی بر این سازمان حاکم نبود. او با اشاره به به‌هم‌ریختگی بازارهای جهانی و خشک‌سالی سال گذشته در کشور این نکته را افزود که سال قبل وضعیت ارزی کشور ۳۰ تا ۷۰ درصد پایین‌تر از خط قرمزهای ذخایر ارزی قرار داشت و اولین گرانی ما پرداخت دستمرد کارمندان و بازنشستگان در شهریور ۱۴۰۰ بود.

او با اشاره به ۵۴ هزار میلیارد تومان تنخواه استفاده‌شده در دولت دوازدهم بیان کرد که امکان کمک گرفتن از تنخواه برای ما وجود نداشت و علاوه بر این ۵۳۴ هزار میلیارد تومان اوراق فروخته شده بود که تسویه اصل و سود آن بر عهده سازمان قرار گرفته بود. او اعلام کرد در سال گذشته ماهانه ۱۲ هزار میلیارد تومان و امسال حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان اوراق تسویه می‌کنیم. او افزود با وجود این شرایط، در یک سال گذشته خالص بدهی‌های دولت به بانک مرکزی کاهش پیدا کرد. او در ادامه صحبت‌های خود به افزایش تولید نفت اشاره کرد و در مورد واردات واکسن توضیحاتی ارائه کرد.

به گفته میرکاظمی، منابع مالی لازم برای واردات واکسن از طریق منابع بلوکه‌شده ارزی در خارج از کشور تامین شد. او در ادامه به بودجه عمرانی نیز اشاره کرد و گفت در یک سال اخیر بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان برای فعالیت‌های عمرانی اعتبار تخصیص داده شده است. او در پایان صحبت‌هایش در ابتدای این نشست افزایش پایه پولی را خط قرمز خود و سازمان برنامه‌و بودجه معرفی کرد.

دخل و خرج ۴۲۰۰

یکی از محورهای مهم صحبت‌های میرکاظمی به درآمدها و هزینه‌های دولت پس از حذف ارز ۴۲۰۰ در اردیبهشت‌ماه اختصاص یافت. او با بیان اینکه بودجه ۱۴۰۱ در اسفندماه ۱۴۰۰ ابلاغ شد، گفت ما سه موج افزایش قیمت را پشت‌سر گذاشته‌ایم؛ اولین افزایش در نیمه اول سال ۱۴۰۰ رخ داد، دومین افزایش به نیمه دوم این سال مربوط بود و در نهایت سومین موج گرانی که جهانی نیز بود، تحت تاثیر جنگ روسیه و اوکراین و افزایش قیمت کالاهای اساسی در بازارهای جهانی رخ داد.

نکته مهم این است که بودجه ۱۴۰۱ پیش از جنگ اوکراین ابلاغ شد و گرانی‌های ناشی از آن در بودجه پیش‌بینی نشده بود. در حذف ارز ۴۲۰۰ مهم‌ترین نقد این بود که یارانه‌ای که از محل ارز ارزان قیمت پرداخت می‌شود، به ابتدای زنجیره اختصاص می‌یابد و اغلب اوقات در پایان زنجیره به مصرف‌کننده کمکی نمی‌کند.

با این حال موج گرانی حاصل از جنگ اوکراین باعث شده یارانه‌ای که دولت به ازای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی به حساب خانوار واریز می‌کند بیشتر از یارانه‌ای باشد که در سال‌های قبل به واسطه ارز ۴۲۰۰ اختصاص می‌یافت. میرکاظمی تاکید کرد با احتساب یارانه نان و دارو، حدود ۴۵۰ هزار میلیارد تومان به صورت سالانه یارانه پرداخت می‌شود؛ با در نظر گرفتن مابه‌التفاوت ۲۲ هزار تومانی ارز نیمایی با ارز ۴۲۰۰ می‌توان دریافت در حال حاضر این حجم از پرداخت یارانه معادل تخصیص بیش از ۲۲ میلیارد تومان ارز ترجیحی است.

این در حالی است که سال گذشته حجم ارز ترجیحی تخصیص یافته تنها ۱۷ میلیارد دلار بود؛ میرکاظمی توضیح داد این افزایش همان حمایتی است که دولت به واسطه افزایش قیمت کالاهای اساسی در بازارهای جهانی از مردم به عمل آورده است. به عبارت دیگر او توضیح داد حذف ارز ترجیحی نه تنها برای دولت صرفه جویی به بار نیاورده بلکه در نهایت مخارج دولت را افزایش داده است.

در این جا این سوال مطرح شد که دولت مدعی است نه از تنخواه استفاده کرده و نه اوراق چندان فروخته است. از سوی دیگر نیز رشد چندان در دارایی های خارجی بانک مرکزی رخ نداده است؛ پس از چه محلی و با کدام منابع این مابه التفاوت میان یارانه های پرداختی قبلی و یارانه های جدید جبران شده است؟ میرکاظمی در پاسخ به این سوال تشریح کرد که سازمان هدفمندی یارانه ها از طریق فروش حامل های انرژی در کشور (مانند گاز، بنزین و گازوئیل) و از طرفی از طریق صادرات فراورده های نفتی درآمدهای خود را کسب می کند. افزایش مصرف فراورده ها در کشور، آزاد شدن بخشی از منابع ناشی از ریالی شدن یارانه نان و دارو و افزایش نرخ ارز صادرات فراورده ها موجب محل تامین این مابه التفاوت بوده است.

او در ادامه به نکات دیگری از حذف ارز ۴۲۰۰ اشاره کرد و گفت دولت دیگر در واردات و توزیع کالاهای اساسی هیچ نقش عملیاتی ندارد و این تا حد زیادی از عملکرد پرهزینه و بوروکراتیک آن جلوگیری می کند. از سوی دیگر پیش از این هیچ تولیدکننده ای امکان رقابت با کالاهای وارد شده با ارز ۴۲۰۰ را نداشت و از طرفی شاهد قاچاق معکوس در کشور بودیم که با حذف ارز ترجیحی هر دو حل شد.

سهم صندوق توسعه ملی از فروش نفت

او در ادامه از تنگنای بودجه صحبت کرد و دو عامل قابل توجه را برای این امور نام برد. اولین نکته میرکاظمی افزایش سهم صندوق توسعه ملی از فروش نفت و رسیدن آن از ۲۰ درصد به ۴۰ درصد بود؛ افزایشی که مستقیماً سهم دولت از فروش نفت را کاهش می دهد. دومین نکته نیز کاهش عوارض گمرکی واردات کالاهای اساسی وارداتی بود که به دنبال افزایش شدید قیمت این کالاها و با هدف جلوگیری از انتقال شوک آن به داخل کشور انجام پذیرفت. میرکاظمی در ادامه بیان کرد امیدوار است با عوارض حاصل از واردات خودرو کاهش درآمدها از محل کاهش عوارض گمرکی کالاهای اساسی جبران شود.

معضلات افزایش حقوق

میرکاظمی با اشاره به اینکه در ۴۰ سال گذشته افزایش دستمزدها سیکل معیوبی را در کشور ایجاد کرده است، گفت مصارف جاری اصلی ترین مخارج دولت است که عمده آن نیز از حقوق و دستمزد تشکیل شده؛ این روند باید در جایی قطع می شد. او با اشاره به موفقیت های کاهش سطح افزایش دستمزد نسبت به سال های گذشته، از کاهشی شدن نرخ تورم در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ یاد کرد. او در ادامه از وضعیت صندوق های بازنشستگی گله کرد و گفت به دلیل ورشکستگی ۹۵ درصد صندوق ها، کارمند حتی فردای بازنشستگی از سر سفره دولت بلند نمی شود. او در نهایت از افزایش حقوق بازنشستگان در شهریور خبر داد اما از عدد دقیق آن صحبت نکرد.

منبع: دنیای اقتصاد